

Andragoški center Slovenije

125. Koliko odraslih se udeleži izobraževanja? Odgovor je odvisen od referenčnega obdobja in podatkovnih virov

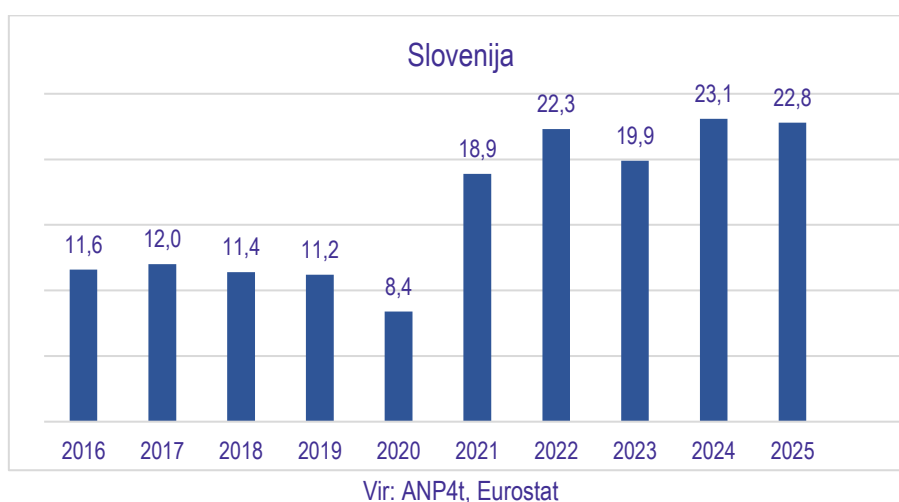
Spremljanje udeležbe odraslih v izobraževanju in usposabljanju je eden ključnih ciljev [Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2022–2030 \(ReNPIO\)](#). Vendar pri presoji napredka ni pomembno le, kakšna je stopnja udeležbe, temveč tudi, kako jo merimo. Analiza treh krovnih kazalnikov kaže, da različni metodološki pristopi vodijo do precej različnih ocen uspešnosti Slovenije pri doseganju zastavljenih ciljev.

V Sloveniji spremljanje udeležbe odraslih v izobraževanju in usposabljanju temelji predvsem na dveh statističnih raziskovanjih: raziskovanju Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP) ter Učenje in izobraževanje odraslih (UIO)¹. Iz teh izhajajo trije ključni kazalniki ReNPIO.

Prvi kazalnik (ANP 4t) meri udeležbo v izobraževanju v zadnjih štirih tednih pred anketiranjem. Drugi kazalnik (AIO/UIO) zajema udeležbo odraslih v zadnjih dvanajstih mesecih. Tretji kazalnik (ANP12m) prav tako meri udeležbo v zadnjih dvanajstih mesecih, vendar temelji na drugačni metodologiji in podatkovnem viru.

Primerjava treh kazalnikov udeležbe odraslih v izobraževanju in ciljnih vrednosti ReNPIO

Slika 1: Udeležba odraslih (25–64 let) v izobraževanju v Sloveniji, 2025, v %

¹ Statistično raziskovanje Učenje in izobraževanje odraslih (ang. Adult education Survey) se je prej imenovalo Anketa o izobraževanju odraslih (AIO).

Najugodnejšo sliko daje kazalnik ANP4t. Potem ko je udeležba leta 2020 znašala 8,4 %, se je že leta 2021 povzpela na 18,9 %, v letu 2022 dosegla 22,3 %, leta 2025 pa znaša 22,8 %.

Ker ReNPIO 2022_2030 predvideva doseganje 19-odstotne udeležbe do leta 2030, je Slovenija ciljno vrednost dosegla že leta 2021 in jo od takrat stabilno presega. Če presojamo zgolj po tem kazalniku, bi lahko zaključili, da je Slovenija zastavljeni cilj dosegla skoraj desetletje pred predvidenim rokom.

Hkrati pa podatek pomeni, da se tudi v najboljših letih v izobraževanje v zadnjih štirih tednih udeležuje približno petina odraslega prebivalstva, medtem ko večina odraslih ostaja zunaj organiziranih izobraževalnih aktivnosti.

Kazalnik AIO/UIO kaže precej manj spodbudno sliko

Povsem drugačno sliko dobimo pri podatkih raziskave Učenje in izobraževanje odraslih. Ta meri udeležbo v zadnjih dvanajstih mesecih, zato so vrednosti bistveno višje, hkrati pa je spremljanje manj pogosto.

Po podatkih za leto 2022 je bila stopnja udeležbe v Sloveniji 42,4 %. To je nekoliko pod povprečjem EU (46,6 %) in tudi pod izhodiščno vrednostjo, ki jo Resolucija navaja za leto 2016 (46 %).

Ker naj bi Slovenija do leta 2030 dosegla 66-odstotno udeležbo, za ciljem zaostaja za približno 24 odstotnih točk. Kazalnik zato nakazuje bistveno počasnejši napredek, kot ga kaže ANP4t.

Preglednica 1: Udeležba odraslih (25–64 let) v izobraževanju v izbranih državah EU, 2011, 2016 in 2022, v %

Države ²	2022	2016	2011
EU 27	46,6	43,7	40,2
Češka	45,7	46,1	37,1
Danska	53	50,4	58,5
Nemčija	60,4	52	50,2
Estonija	48,1	44	49,9
Francija	50,8	51,3	50,5
Hrvaška	27,3	31,8	:
Italija	35,7	41,5	35,6
Madžarska	62,4	55,7	41,1
Avstrija	58	59,9	48,2
Slovenija	42,4	46,1	36,2
Slovaška	54,8	46,1	41,6
Finska	53,1	54,1	55,7
Švedska	73,9	63,8	71,8

Vir: AES, 2022, Eurostat

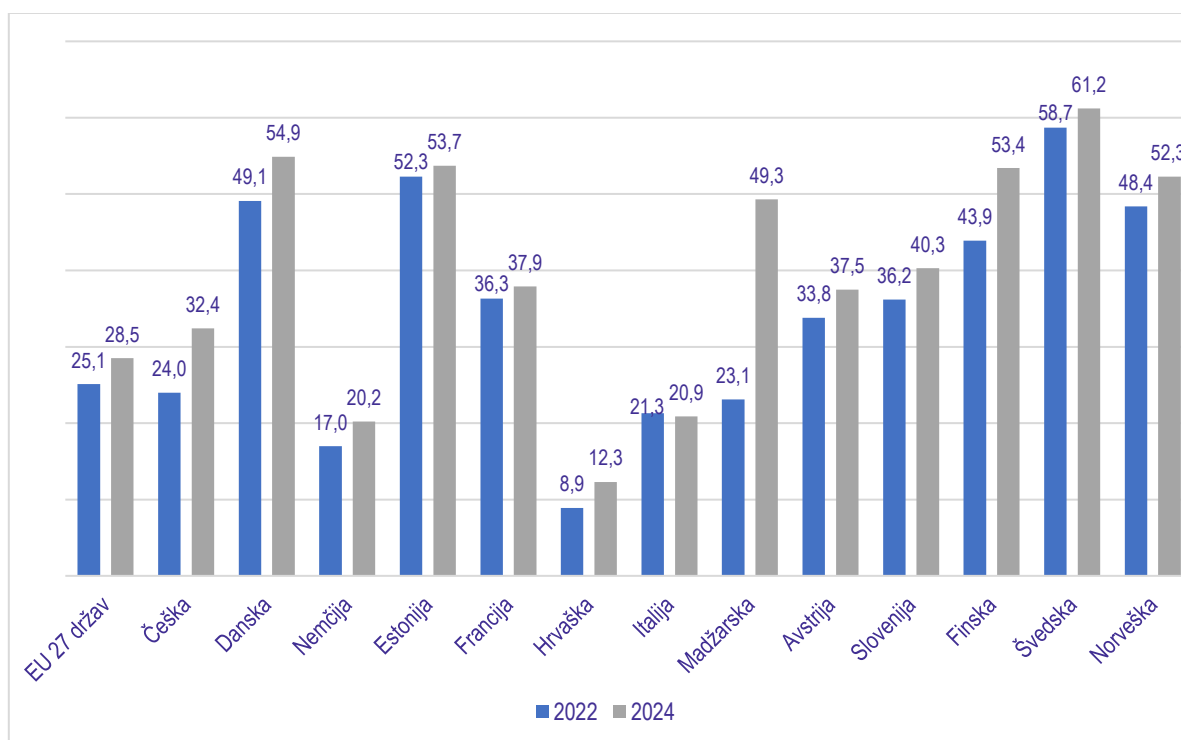
² Izbrane so države, ki so navedene v Resoluciji nacionalnega programa o izobraževanju odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 (ReNPIO 2022–2030).

Kazalnik ANP12m potrjuje napredek, vendar ne doseganja ciljev

Tudi tretji kazalnik kaže bolj zmerno sliko. Stopnja udeležbe se je povečala s 36,2 % leta 2022 na 40,3 % leta 2024. Slovenija s tem presega povprečje EU (28,5 %), vendar še vedno za približno 20 odstotnih točk zaostaja za ciljno vrednostjo 60 %, predvideno za leto 2030.

Podatki kažejo pozitivno dinamiko razvoja, vendar ne nakazujejo, da bi bil cilj dosegljiv brez dodatne okrepitev ukrepov za vključevanje odraslih v izobraževanje.

Slika 2: Udeležba odraslih (25–64 let) v izobraževanju v izbranih državah EU v zadnjih 12 mesecih, 2022 in 2024, v %

Vir: ANP12m, Eurostat

Zakaj so rezultati tako različni?

Razlike med kazalniki so predvsem posledica metodoloških razlik. Kazalniki uporabljajo različna referenčna obdobja, različna metodološka izhodišča ter različne vzorce prebivalstva.

Dodatno primerljivost omejuje tudi časovna neusklajenost podatkov. Medtem ko kazalnik ANP4t prikazuje stanje za leto 2025, so pri kazalniku ANP12m na voljo podatki za leto 2024, pri AIO/UIO pa zgolj za leto 2022.

Zato isti pojav – udeležba odraslih v izobraževanje – različni kazalniki zaznavajo na različne načine.

Kaj lahko sklenemo?

Analiza treh krovnih kazalnikov kaže, da trendi ne dajejo povsem enotne slike o napredku pri doseganju ciljev ReNPIO 2022–2030. Medtem ko kazalnik ANP4t nakazuje izrazito izboljšanje in celo predčasno doseganje ciljne vrednosti, kazalnika AIO/UIO in ANP12m kažeta bistveno počasnejši napredek ter precejšen zaostanek za ciljnim vrednostmi.

Kljub metodološkim razlikam vsi kazalniki potrjujejo nekatere skupne ugotovitve: da se je udeležba odraslih po letu 2020 povečala, vendar ostaja opazen zaostanek za vodilnimi severnoevropskimi državami.

Ugotovitve kažejo, da je Slovenija v obdobju izvajanja ReNPIO 2022_2030 dosegla pomemben napredek pri spodbujanju izobraževanja. Hkrati pa opozarjajo, da bo za celovito presojo uspešnosti v prihodnje pomembno ne le spremljanje ravni udeležbe, temveč tudi kritična presoja ustreznosti uporabljenih kazalnikov, njihove medsebojne usklajenosti in realnosti zastavljenih ciljnih vrednosti.

Viri:

Eurostat. Podatkovna baza. Luxemburg: Eurostat. Pridobljeno na:
<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Kontaktna oseba za področje: Mag. Jasmina Mirčeva, jasmina.mirceva@acs.si

Informacijo pripravila: Mag. Jasmina Mirčeva, jasmina.mirceva@acs.si